

Törőcsik Mari

Bérczes László beszélgetőkönyve

Kiadó, 2016, 432 oldal, 4590 Ft

Azzal kezdted a könyvet, hogy fantasztikusan érezted magadat Velemen, csodálatos a természet, kényeztettek, úgyhogy öröm volt inkább, mint munka.

Sőt, csak öröm volt. Általában három-négy napot töltöttem Velemen egy huzamban. Amikor érkezéskor Szombathelyen leszálltam a vonatról, tudhattam, Mari már vár a peronon. Belém karol, ballagunk az autóhoz, úgy megyek mellette, mintha magától értetődő lenne, hogy én vagyok a világ egyik legnagyobb asszonyának lovagja, közben persze bezsebelem a megtorpanó emberek bábépillantásait, aztán irány Velem, Rákóczi utca 48., „a két szabadságharcról megjegyezheti”, mondja Mari. Megmutatja a lakrészet, gondosan beállítja a tévét, legyen nekem sportcsatorna, aztán belépünk a kertbe, én rácsodálkozom a világra, pesti metrózások, lepusztult vasútállomások, füledt próbatermek után mintha először látnám meg a fűvet, a fákat, a madarakat, szinte harapom a levegőt, hogy aztán olya-

A velemi kertben

Bérczes Lászlót a *Törőcsik* című beszélgetőkönyvéről Bán Magda kérdezi

nokat aludjak, mint gyerekkorom óta soha. És jönnek a királyi ebédek. Tamás, Mari segítő-gondozó barátja olyan fogásokat üt össze, amelyeket csak anyám tudott. Délutánonként hűs erdei ösvényeken futok, este híradót kommentálunk, és bort bontok, ha kedvem tartja... Nem beszélve az együtt végigizgult magyar-portugálról, a helyi Pittyes kocsmáig tartó közös sétákról... És még meg sem említettem, hogy naponta kétszer két órán át egy kerti asztalnál, a világ egyetlen kiváltságosaként őt magát, Törőcsik Marit hallgathatom. Hallgatom a meséit szülőkről, testvérekről, sikerekről, kudarcokról. Zavart boldogsággal fogadom, hogy megfogja a kezemet és Júlia-monológot mond, akárha Romeo lennék, aztán ha kedve tartja népdalt vagy Cseh Tamást énekel... Ehhez képest nem munka, hogy a majdani örömök érdekében alaposan felkészülök a beszélgetésekre, és miközben Marit hallgatom, rettentően koncentrálok, hogy az egymásba fonódó történetekben újra meg újra felbukkanó, mégis

mindig váratlanul elhangzó kérdésre: „mit is kérdezett?, honnan is jutottunk ide?, miért is beszélék én most erről?...”, kapásból tudjam a választ. Na persze, nem akarom vicces romantikával elintézni a kérdést: utóbb, már nem Velemen, sok munkába telt, míg megszületett a végleges szöveg. De bármilyen elégedetten, sőt büszkén nézek az elkészült könyvre, vissza-sírom azt az időt, amikor még feleltelenül és szabadon ültünk és beszélgettünk a velemi kertben, Mari meg én.

Volt-e valamilyen konkrét elképzelésed, amikor erre az életút-interjúra készültél?

Annyit tudtam, hogy számtalan jó történetet fogok hallani, olyanokat is, amiket Mari már ezerszer elmesélt, de mivel, nagyképűen szólva, ez akar lenni a Könyv, minden fontosat rögzítenem kell. Ugyanakkor eszem ágában nem volt csupáncsak szórakoztató „sztori-gyűjteményt” összeállítani, hiszen a történetek is egyetlen célt szolgáltak: felmutatni egy embert. Korábbi beszélgető-könyveim alapján azt is tudhattam, hogy nem

célom az állásfoglalás: én közvetítő vagyok a beszélő és az olvasó között. Dokumentumregényt írok, de a leírtak nem a történeteket, hanem a Törőcsik Mari nevű személy életét és szemléletét dokumentálják.

A beszélgetéseken a kérdező feladata, hogy elindítsa, terelje a riport alanyát. Újdonság, hogy kis terjedelemben, de magadról is beszélés, valamint Törőcsik telefonbeszélgetéseit is rögzíted.

Az első beszélgetések rögzítése közben világossá vált, hogy a könyv „főutcája” a jelen idő lesz, azaz mi történik most. Közben természetesen folyamatosan mászkálunk Mari nyolcvan évének „mellékutcaiban”, sőt ott töltünk több időt, de az origó a „most”: mi van velünk? Örülünk a nap-sütésnek, megtervezzük az ebédet, sört töltök, Mari fázik, én folyton pisilni járok, újra meg újra megcsörren a telefon, Mari intézkedik vagy egy barátnővel fecseg... És ha ő elmondja egy-egy titkát, könnyeket előhívó fájdalmas emlékét, én sem hallgathatok. Milyen alapon várjak teljes bizalmat valakitől, ha én magam nem teszem a tenyerébe az életemet?! De nem a szereplési vágy lop bele engem is a könyvbe, hanem az a fajta legfőbb cél, hogy legyen kettőnk mellett még egy kiváltságos az asztalunknál: maga az olvasó. Tulajdonképpen ez volt számomra a legfontosabb: olyan szöveg szülessen, amivel találkozva minden egyes olvasó azt élje meg, hogy ott ül velünk a kerti asztalnál.

Nos a beszélgetés felvétele ennek a folyamatnak, mármint a könyv elkészítésének legkellemesebb része. Hány órányi anyagot rögzítettél?

Hús találkozásunkat dokumentálják az egyes fejezetek. Azt tippelem, körül-

belül ötven órát rögzítettem. A könyvbe persze beleoptam diktafonon nem rögzített beszélgetés-töredékeket is, amik séta közben elhangzottak.

Törőcsik élete telis-tele van kedves és tanulságos történetekkel, nehéz lehetett válogatni? Mi maradt ki? Sztorik, amiket nem tudtál beilleszteni, vagy történetek színészekről és rendezőkről, akik mély nyomot hagytak benne, mint Gellért Endre, Major Tamás, Iglódi István, Garas Dezső..

Nagyon sok történetet hallgattam meg sokszor. Részben mert Mari boldogan meséli el újra meg újra, és miért vegyem el az örömét, részben mert nem tudhattam, mikor milyen új kincse ragyog fel az életnek. Azt remélem, a könyvbe nem kerültek ismétlések, legalábbis nagyon ügyeltem arra, hogy egy-egy történet vagy motívum egyszer bukkanjon fel – de a legjobb pillanatban és helyen.

Törőcsik Mari elolvasta a szöveget. Javított és húzott?

Ez volt a Munka, nagybetűvel: a közös olvasás. Egy igazi színész tisztaban van a pillanat értékével és múltékonyságával. Nem hisz – és igaza van – az örökkévalóságnak szánt, rögzített, kimerevített pillanatban. A konkrét helyzetre lefordítva: Marit rettentően zavarta minden leírt betű, vagyis saját szövegének olvasása szinte kín-szenvedést okozott neki. Inkább mesélt, mint olvasott. Én viszont el nem tudtam képzelni, hogy a „Könyv” úgy jelenjen meg, hogy annak ne legyen egyetlen sora se, amit ő nem olvasott. Szóval itt „erőszakkal” éltem: addig manővereztem, amíg végül közösen „kivégeztük” a teljes szöveget. Marival közösen „kiszeelektáltuk” a napi politikát, illetve ő főleg arra ügyelt, hogy mindenki említve legyen, akit szeret. Csakhogy Mari majd’ mindenkit szeret, ahogyan persze őt is majd’ mindenki szereti, bizony sokan kimaradtak. Abban bízom naiv módon, hogy mindaz, ami belekerült a könyvbe, egy teljes életet visszhangzik.

Kossuth Kiadói Csoport

Anna Pasternak

A Nemzetközi Könyvfesztivál meglepetésvendége

Anna Pasternak

Lara – Doktor Zsivágó eltitkolt szerelme

Borisz Paszternak, a Doktor Zsivágó írója 1946-ban találkozott a nála 22 évvel fiatalabb Olgával. Lángra gyúló szerelmük ellenére Paszternak nem akarta elhagyni Zinajdát, a feleségét. Úgy örlődött a két nő között, mint a regénybeli Jurij Zsivágó a felesége Tonya és a szeretője, Lara között. Paszternak feleségéről mintázta Lara szenvedélyes és életteli karakterét – gondolták sokáig. Anna Pasternak azonban azt állítja, hogy a regénybeli szereplő valójában Olgát tükrözi. „Olga Ivanszkaja hatalmas árat fizetett azért, hogy szerette az ő „Borjáját”. Gyalogáldozat lett egy erősen politikai játszmában. Élete a szinte felfoghatatlan bátorság, hűség, szenvedés, tragédia, dráma és veszteség története.” (Anna Pasternak)

360 oldal, 3800 Ft

Könyvbemutató
április 22-én, szombaton
15 órakor a Márai Sándor
teremben

Tervezett borító, a végleges
ettől eltérő lehet.

Könyvbemutatóink a fesztiválon

április 21., péntek 16 óra, Osztoivits Levente terem: Szántó T. Gábor **1945 és más történetek**

április 22., szombat 16 óra, Márai Sándor terem: David Szalay **Minden ami férfi**

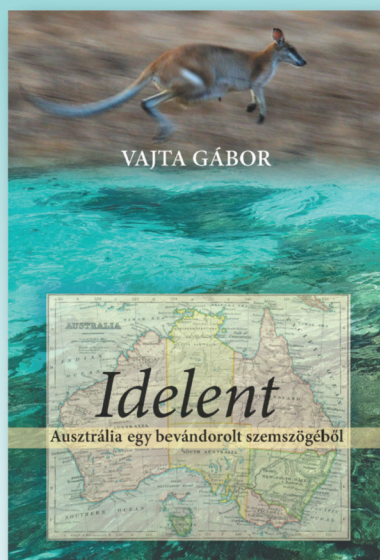
április 23., vasárnap 15 óra, Kner Imre terem: Vajta Gábor **Idelent - Ausztrália egy bevándorló szemszögéből**

Szántó T. Gábor
1945 és más történetek

A kötet címadó elbeszéléséből Török Ferenc rendezett játékfilmet, mely a Berliini Nemzetközi Filmfesztiválról és az amerikai Miami-ból is közönségdíjjal tért haza.

240 oldal, 2900 Ft

Vajta Gábor
Idelent

Ausztrália egy bevándorló szemszögéből. Hogyan lett egy éhhalállal küszködő nyomorult fejenctelepből a világ egyik legélhetőbb országa?

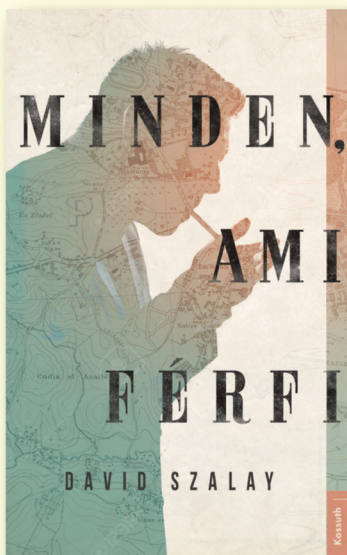
224 oldal, 2900 Ft

Horia Ursu
Bécs ostroma

Bécsből keletre, Bukaresttől nyugatra, egy perifériára szorult és alkonyba borult erdélyi városban a halogatás az egyetlen érvényes életforma.

432 oldal, 3800 Ft

David Szalay
Minden, ami férfi

A regény metszően pontos ábrázolása a huszonegyedik századi férfilétnek. A könyv kilenc történetének főszereplői olyan férfiak, akik életük különböző stádiumaiban, az otthonuktól távol próbálják megérteni, hogy mit jelent – a jelenben – élni
448 oldal, 3800 Ft

Lakat T. Károly
Titi

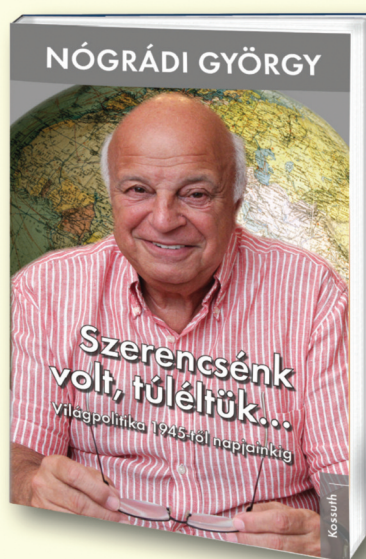
A könyv tisztelgés egy köztünk élő legenda egészen kivételes élete és pályafutása előtt. Kordokumentum, amelyben ugyan az Újpest legendás 8-asa a főszereplő, de sorsa nyomán feltárul egy kor a maga minden szépségével, nyomorúságával.
208 oldal, 2990 Ft

Bálint György
Minden héten szüret

A gazdagon illusztrált kötetben a szakmai fogásokon túl rengeteg érdekességet is olvashatunk már jól ismert és manapság elterjedőben lévő zöldségekről, gyümölcsökről és dísznövényekről.

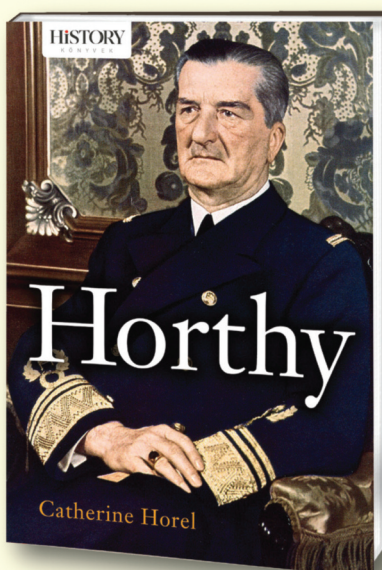
216 oldal, 3990 Ft

Nógrádi György
Szerencsénk volt, túléltek...

Nógrádi György könyvében a 20. és 21. század fontos eseményeit eleveníti föl, amelyeknek ő maga is részese volt. Írása segít jobban eligazodni a mai globalizált világban, amelyben teljesen át kell értelmezni a védelem feladatait.

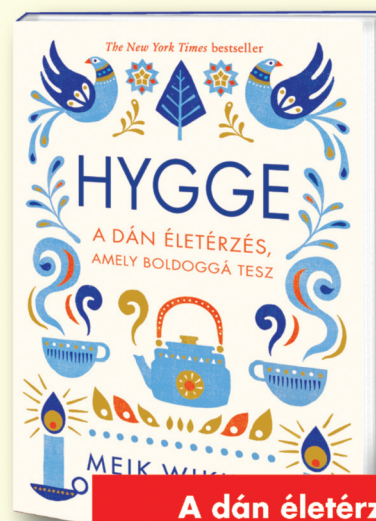
288 oldal, 3200 Ft

Catherine Horel
Horthy

A neves francia történész a hazai elfogultságoktól és történelmi-politikai „emlékezetzavaroktól” mentesen, tárgyilagos távolságtartással ad teljes képet Horthy személyes, katonai és politikusi életútjáról.

384 oldal, 3990 Ft

**A dán életérzés,
amely boldoggá tesz**

Meik Wiking
Hygge

Ennek a gyönyörű és inspiráló könyvnek a segítségével lépésről lépésre sajátíthatjuk el a hygge, és ezáltal a boldogság titkát.

288 oldal, 4500 Ft

Kossuth Kiadó

Noran Libro

Ventus Libro

www.kossuth.hu